

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 47/2024-24

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátom JUDr. Dušanom Pohovejom, Námestie slobody 10, Bratislava, proti postupu Okresného súdu Bratislava I (teraz Mestského súdu Bratislava I) v konaní vedenom pod sp. zn. (8T) 2T/32/2015 (teraz sp. zn. B1-2T/32/2015) takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Mestského súdu Bratislava I (predtým Okresného súdu Bratislava I) v konaní vedenom pod sp. zn. B1-2T/32/2015 (predtým sp. zn. (8T) 2T/32/2015) v časti rozhodovania o žiadosti o vrátenie zaistených finančných prostriedkov **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľky na prerokovanie jej veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Mestskému súdu Bratislava I **p r i k a z u j e** v konaní sp. zn. B1-2T/32/2015 v časti rozhodovania o žiadosti o vrátenie zaistených finančných prostriedkov konať bez zbytočných prietáhov.
3. Sťažovateľke **p r i z n á v a** finančné zadostučinenie **3 000 eur**, ktoré jej **j e** Mestský súd Bratislava I **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Mestský súd Bratislava I **j e p o v i n n ý** zaplatiť sťažovateľke trovy konania **530,86 eur** a zaplatiť ich jej právnomu zástupcovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k I. ÚS 47/2024-11 z 25. januára 2024 prijal na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť sťažovateľky doručенú mu 25. apríla 2023 v časti namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu (teraz mestského súdu) v konaní vedenom pod sp. zn. (8T) 2T/32/2015 (teraz sp. zn. BI-2T/32/2015) v súvislosti s rozhodovaním o žiadosti o vrátenie zaistených peňažných prostriedkov. Požadovala tiež priznanie finančného zadost'učinenia v sume 20 000 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

1.1. Vo zvyšnej časti vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 1Tos/22/2023 z 22. februára 2023 ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietol z dôvodov uvedených v časti III.2. uznesenia č. k I. ÚS 47/2024-11 z 25. januára 2024.

2. Z ústavnej sťažnosti, jej príloh ako aj ostatného spisového materiálu vyplýva, že na základe príkazu okresného súdu sp. zn. OS BA I-V-99-1/2013 – 0Tp-518/2013 z 30. októbra 2013 vydaného podľa § 100 ods. 1 Trestného poriadku bola 7. novembra 2013 vykonaná domová prehliadka v priestoroch, ktorých užívateľom bol manžel sťažovateľky [REDACTED] (ďalej aj „manžel sťažovateľky“). Počas jej výkonu boli orgánom činným v trestnom konaní zaistené finančné prostriedky v sume 116 385 eur.

3. V zmysle Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky podanej (okrem iných aj na manžela sťažovateľky) obžaloby pod č. k. XIV Gv 34/13/1000-210, ktorú okresný súd prijal 15. júla 2015 pod sp. zn. 2T32/2015, mala byť trestným činom, pre ktorý sa viedlo trestné stíhanie, spôsobená škoda 44 190,45 eur. S poukazom na uvedenú výšku škody vyplývajúcu z obžaloby manžel sťažovateľky v priebehu trestného konania na hlavných pojednávaniach opakovane bezúspešne požadoval od okresného súdu vrátenie zaistenej sumy.

4. Manžel sťažovateľky tak urobil aj písomnou žiadosťou podľa § 95 ods. 8 Trestného poriadku doručенou okresnému súdu 13. novembra 2015, ktorou požiadal o zrušenie zaistenia finančných prostriedkov, ako aj o zrušenie zaistenia majetku podľa § 427 Trestného poriadku. Podaním zo 6. novembra 2017 rozhodnutie o uvedenej žiadosti urgoval.

5. Pretože ani urgencia neprimäla okresný súd v tejto záležitosti rozhodnúť, manžel sťažovateľky sa listami zo 17. decembra 2018 obrátil na predsedníčku okresného súdu a predsedu krajského súdu so žiadosťou o rozhodnutie. Opätovne predsedovi krajského súdu v tejto veci zaslal listy zo 4. februára 2019 a z 11. júla 2019 a predsedovi okresného súdu list z 10. decembra 2019.

6. Všeobecné súde napriek uvedenému v predmetnej veci nekonali, preto manžel sťažovateľky žiadal o zjednanie nápravy listami z 10. februára 2020 a 20. októbra 2020 aj Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (v druhom prípade priamo ministerku spravodlivosti).

Na nečinnosť súdov [REDAKOVANÉ] upozornil taktiež Súdnu radu Slovenskej republiky (list zo 16. novembra 2020).

7. Následne 17. februára 2021 [REDAKOVANÉ] zomrel, preto jeho obhajca podal okresnému súdu návrh na zastavenie jeho trestného stíhania podľa § 281 ods. 1 v nadväznosti na § 9 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku (list z 5. marca 2021). Súčasťou tohto návrhu bola opätovná žiadosť o zrušenie zabezpečenia finančných prostriedkov a ich vrátenie manželke nebohého [REDAKOVANÉ] – sťažovateľke. Vydanie rozhodnutia o návrhu na zastavenie trestného stíhania jeho obhajca urgoval podaniami z 27. júla 2021 a zo 7. septembra 2021.

8. Listom z 29. novembra 2021 adresovaným predsedovi okresného súdu požiadala o nápravu vo veci vzniku zbytočných prietáhov napokon aj sťažovateľka.

9. Okresný súd trestné stíhanie proti [REDAKOVANÉ] z dôvodu jeho úmrtia podľa § 290 ods. 1 Trestného poriadku v spojení s § 281 ods. 1 Trestného poriadku zastavil uznesením sp. zn. (8T) 2T/32/2015 z 2. novembra 2021 (právoplatným 26. novembra 2021).

10. Na neverejnom zasadnutí 23. septembra 2022 okresný súd uznesením podľa § 97 ods. 1 Trestného poriadku vrátil zaistené peňažné prostriedky v sume 116 385 eur sťažovateľke ako pozostalej manželke. Proti tomuto rozhodnutiu podala Krajská prokuratúra v Bratislave sťažnosť, o ktorej krajský súd rozhodol uznesením sp. zn. 1Tos/22/2023 z 22. februára 2023 (ďalej aj „zrušujúce uznesenie“) tak, že prvostupňové rozhodnutie podľa § 194 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku zrušil a uložil okresnému súdu, aby vo veci znovu konal a rozhodol. Tým sa vec vrátila naspäť do štádia prvostupňového konania, avšak doteraz v nej znova rozhodnuté nebolo.

II.

Argumentácia sťažovateľky

11. Sťažovateľka, namietajúc prietahy v konaní, nachádza porušenie ňou označených práv v nečinnosti okresného súdu pri rozhodovaní o žiadosti o vrátenie zaistených peňažných prostriedkov (podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru), keď okresný súd aj napriek viacerým žiadostiam, sťažnostiam a ich urgenciám v tejto veci nekonal. Priznanie finančného zadosťučinenia žiada ako peňažnú protihodnotu utrpenej nemajetkovej ujmy, keďže právna neistota, v ktorej sa teraz nachádza (a je možné, že sa ešte ďalšie 3 roky bude nachádzať), jej spôsobila nie len materiálnu, ale aj nemateriálnu ujmu. Poukázala na to, že rodina sa ocitla pre stratu živiteľa v značnej sociálnej núdzi, čo si spája „s protiprávnym konaním zo strany orgánov činných v trestnom konaní“.

III.

Vyjadrenie mestského súdu

12. Mestský súd vo svojom vyjadrení sp. zn. 1SprV/18/2024 zo 6. februára 2024 k ústavnej sťažnosti uviedol, že trestná vec obžalovaného [REDAKOVANÉ], vedená na Mestskom súde Bratislava I pod sp. zn. B1-2T/32/2015, bola dodatkom č. 3 k rozvrhu práce bývalého Okresného súdu Bratislava I na rok 2020 zo 6. marca 2020 prerozdelená do súdneho oddelenia zákonného sudcu JUDr. Michala Valenta. Spolu s predmetnou trestnou vecou boli do súdneho oddelenia zákonného sudcu JUDr. Michala Valenta prerozdelené aj ďalšie trestné veci po sudkyňi JUDr. Eve Kresl. Zákonný sudca JUDr. Michal Valent od 9. marca 2021 vykonával v tejto trestnej

veci úkony vo vzťahu k zomrelému obžalovanému manželovi sťažovateľky a súčasne študoval rozsiahly spisový materiál, ktorý má 8 591 listov a 24 vyšetrovacích zväzkov a ide o skupinovú trestnú vec o ôsmich obžalovaných. Po naštudovaní trestnej veci zákonný sudca JUDr. Michal Valent 8. marca 2022 nariadil vo veci hlavné pojednávanie, ktorého termín určil na 9. jún 2022. Hlavné pojednávanie riadne prebehlo a boli na ňom vykonané úkony od prednesu obžaloby až po výsluchy jednotlivých obžalovaných a bolo odročené na 1. december 2022. Následne na hlavnom pojednávaní 1. decembra 2022 boli vypočutí šiesti svedkovia. Hlavné pojednávanie bolo ďalej odročené na 19. apríl 2023, kde boli vypočutí ďalší šiesti svedkovia. Hlavné pojednávanie malo pokračovať 12. októbra 2023, bolo odročené z dôvodu riadneho a včasného ospravedlnenia dozorového prokurátora krajskej prokuratúry na 29. február 2024 a následne presunuté na 16. máj 2024 z dôvodu kolízie člena senátu.

13. Dňa 17. júna 2022 bolo vo vzťahu k zomrelému [REDAKOVANÉ] nariadené neverejné zasadnutie na 11. júl 2022, ktorého predmetom bolo prejednanie a rozhodovanie vrátení zaistených finančných prostriedkov po zomrelom manželovi žiadaných samotnou sťažovateľkou. Na tomto neverejnom zasadnutí sa vykonalo dokazovanie zamerané na otázky, ktoré bolo potrebné riešiť, následkom čoho vyvstala potreba odročenia neverejného zasadnutia s účasťou na účel doplnenia dokazovania na 23. september 2022. Na neverejnom zasadnutí s účasťou 23. septembra 2022 bolo rozhodnuté tak, že podľa § 97 ods. 1 Trestného poriadku súd vrátil zaistené finančné prostriedky vo výške 116 385 eur, nachádzajúce sa na účte vedenom v bankovom ústave [REDAKOVANÉ], Štátna pokladnica, sťažovateľke ako pozostalej manželke [REDAKOVANÉ]. Následne na podklade sťažnosti prokurátora krajskej prokuratúry bolo uznesením krajského súdu sp. zn. 1Tos/22/2023 z 22. februára 2023 rozhodnuté podľa § 194 ods.1 písm. b) Trestného poriadku tak, že uznesenie bývalého okresného súdu sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie a rozhodnutie. Z odôvodnenia citovaného uznesenia krajského súdu vyplýva, že vydanie napadnutého uznesenia okresným súdom bolo predčasné, keďže „predbehlo“ vykonávanie dôkazov na hlavnom pojednávaní, ktoré sa môže týkať aj pôvodu zaistených peňažných prostriedkov. Krajský súd taktiež pripomenul, že, čo sa týka otázky viny, má dôkazné bremeno v konaní pred súdom len prokurátor a pokiaľ sa prokurátor domnieva, že by zaistené finančné prostriedky mohli byť výnosom z trestnej činnosti, tak ako to naznačil v podanej sťažnosti, potom je potrebné ponechať mu priestor na hlavnom pojednávaní, aby to konkrétnymi dôkazmi preukázal, čo platí o to viac, že prokurátor v podanej sťažnosti uvádzal, že v ďalšom priebehu dokazovania na hlavnom pojednávaní majú byť vykonané dôkazy, ktoré by mohli mať zásadný vplyv aj na otázku pôvodu zaistených finančných prostriedkov. Z uvedeného stavu teda nebola podľa názoru krajského súdu splnená zákonná podmienka zakotvená v ustanovení § 97 ods. 1 Trestného poriadku. Na základe uvedeného si konajúci senát osvojil, že pokiaľ nebol vykonaným dokazovaním na hlavnom pojednávaní preverený pôvod zaistených finančných prostriedkov a navyše prokurátor ako nositeľ dôkazného bremena chce preukazovať, že by malo ísť o výnos z trestnej činnosti, potom nie je možné v tomto štádiu konania vylúčiť, že bude prichádzať do úvahy uloženie zhabania veci v zmysle § 83 Trestného zákona, pričom takémuto postupu nebráni ani skutočnosť, že manžel sťažovateľky, ktorému bola predmetná finančná čiastka zaistená, zomrel.

14. Predseda mestského súdu z vykonaného šetrenia konštatoval, že tak bývalý Okresný súd Bratislava I, ako aj Mestský súd Bratislava I vo veci od prerozdelenia predmetnej trestnej veci zákonnému sudcovi JUDr. Michalovi Valentovi priebežne konali a nedošlo k žiadnym zbytočným priet'ahom v konaní.

IV. Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

15. Podstata námietok sťažovateľky v súvislosti s namietaným porušením jej základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie, základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a práva na prejednanie veci v primeranej lehote je založená na jej tvrdení o nečinnosti okresného súdu (teraz mestského súdu).

16. Ústavný súd v tejto veci upustil od ústneho pojednávania, lebo na základe podaní účastníkov je zrejmé, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci [§ 58 ods. 3 bodkočiarkou *zákona* č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)].

17. Pred samotným predbežným prerokovaním veci ústavný súd s ohľadom na označenie porušovateľa v ústavnej sťažnosti podanej pred 1. júnom 2023 považuje za potrebné upresniť, že s účinnosťou od 1. júna 2023 vstúpili do platnosti viaceré zmeny v organizácii všeobecných súdov, ich príslušnosti a obvodov (tzv. nová súdna mapa). Podľa § 18n ods. 2 písm. a) zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov prechádza od 1. júna 2023 výkon súdnictva v trestnoprávných veciach z Okresného súdu Bratislava I na Mestský súd Bratislava I. Zohľadniac uvedené zmeny súvisiace s nadobudnutím účinnosti novej súdnej mapy, ústavný súd vo výroku tohto nálezu vyslovil výrok o porušení základných práv a slobôd sťažovateľky, povinnosť zaplatiť primerané finančné zadost'učinenie, aj povinnosť zaplatiť náhradu trov právneho zastúpenia mestskému súdu.

IV.1. K namietanému porušeniu práv podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru:

18. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, IV. ÚS 120/2018) a môžu byť ústavným súdom posudzované spoločne.

19. Pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (to platí, aj pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru – m. m. I. ÚS 304/2021, I. ÚS 444/2021, pozn.) ústavný súd vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom tohto základného práva je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04, II. ÚS 118/2019, I. ÚS 250/2020).

20. Pri posudzovaní otázky, či v okolnostiach konkrétneho súdneho konania došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade s doterajšou judikatúrou (m. m. III. ÚS 241/2017, I. ÚS 17/2022, rozsudky ESLP vo veci Frydlander v. Francúzsko z 27. 6. 2000, sťažnosť č. 30979/96 a vo veci Záborský a Šmáriková v. Slovensko zo 16. 12. 2003, sťažnosť č. 58172/00) zohľadňuje (1) právnu a faktickú zložitost' veci,

o ktorej všeobecný súd rozhoduje, (2) správanie účastníka súdneho konania a (3) postup samotného súdu, a prihliada sa pritom aj na význam konania pre sťažovateľa.

21. V danej veci ústavný súd zameral svoj prieskum plynulosti konania mestského súdu (vo veci sp. zn. BI-2T/32/2015) v jeho časti týkajúcej sa rozhodovania o žiadosti o vrátenie zaistených finančných prostriedkov, pretože iba v tejto časti je sťažovateľka subjektom trestného konania ako právna nástupkyňa po svojom nebohom manželovi [REDACTED].

22. Bez ohľadu na to, že rozhodovanie o žiadosti sa skomplikovalo vyslovením právneho názoru krajského súdu o potrebe preverenia pôvodu zaistených finančných prostriedkov a že sťažovateľka sa svojím správaním nijakým spôsobom na nečinnosti okresného súdu nepodieľala, treba primárne poukázať na úplnú nečinnosť okresného súdu o žiadosti manžela sťažovateľky o vydanie zaistených prostriedkov v trvaní šiestich rokov do jeho smrti a následne ďalší rok do vydania uznesenia o ich vrátení, pričom po zrušení tohto rozhodnutia a vrátenia veci v tejto časti na nové rozhodnutie sa mestský súd snaží vo veci konať a rozhodnúť o obžalobe proti [REDACTED], a tým aj o žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov sťažovateľke, avšak ďalšie hlavné pojednávanie je zatiaľ nariadené na 26. máj 2024, čo je viac ako rok od zrušujúceho rozhodnutia krajského súdu o tejto žiadosti. Pretože podľa § 95 ods. 8 druhej vety Trestného poriadku o žiadosti musí predseda senátu rozhodnúť bezodkladne, nie je možné akceptovať ďalšie oddiaľovanie rozhodnutia o uvedenej žiadosti a už vôbec nie do rozhodnutia vo veci samej.

23. Nekonáním, resp. zdĺhavým konáním okresného súdu a následne aj mestského súdu došlo podľa názoru ústavného súdu v napadnutej časti trestného konania k porušeniu základných práv sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru namietaných v jej ústavnej sťažnosti. Ústavný súd, berúc zreteľ, že rozhodovanie o žiadosti o vrátenie zaistených finančných prostriedkov trvá šesť rokov od jej podania do smrti manžela sťažovateľky a následne ďalšie tri roky a stále o nej nebolo právoplatne rozhodnuté, s prihliadnutím na podstatu dotknutých práv sťažovateľky kvalifikoval nečinnosť a činnosť okresného súdu a nateraz mestského súdu ako relevantné prietahy v tejto časti trestného konania a deklaroval porušenie namietaných práv (bod 1 výroku nálezu).

IV.2. K namietanému porušeniu práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy:

24. Podľa obsahu ústavnej sťažnosti sa sťažovateľka domáha vyslovenia porušenia svojho práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v záhlaví ústavnej sťažnosti a následne v súvislosti s existenciou zbytočných prietahov v napadnutom konaní v petite ústavnej sťažnosti, avšak bez bližšieho odôvodnenia. Argumentácia sťažovateľky v rámci obsahu ústavnej sťažnosti vo vzťahu k prvostupňovému konaniu smerovala k vysloveniu porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru opisom nekonania okresného súdu o žiadosti o zaistenie finančných prostriedkov.

25. V nadväznosti na túto skutočnosť ústavný súd konštatuje, že v systematike ústavy sú primeraná celková dĺžka, rýchlosť, plynulosť a efektívnosť súdneho konania obsahom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, a nie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu prerokovanie veci bez zbytočných prietahov nespadá pod ochranu čl. 46 ods. 1 ústavy, pokiaľ namietané porušenie tohto základného práva nedosahuje takú intenzitu, že s ohľadom aj na ďalšie konkrétne okolnosti

daného prípadu by bolo možné uvažovať o odmietnutí spravodlivosti (napr. IV. ÚS 242/07, IV. ÚS 562/2023).

26. K vysloveniu porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy môže dôjsť v prípade, ak namietané zbytočné prietahy (spôsobené neodôvodnenou nečinnosťou alebo neefektívnou a nesústredenou činnosťou), ako aj celková doterajšia dĺžka preskúvaného súdneho konania signalizujú, že v postupe súdu došlo k pochybeniam takej intenzity, že s ohľadom aj na ďalšie konkrétne okolnosti posudzovanej veci (najmä predmetu konania, teda toho, čo je pre sťažovateľa v stávke) možno uvažovať o odmietnutí spravodlivosti (pozri m. m. IV. ÚS 242/07 – *a contrario*). Reflektujúc dĺžku trvania napadnutého konania o žiadosti o vrátenie zaistených finančných prostriedkov celkovo a osobitne vo vzťahu k sťažovateľke, ako aj viazanosť mestského súdu právnym názorom krajského súdu vysloveným v zrušujúcom uznesení, ústavný súd v tejto časti ústavnej sťažnosti nevyhovel (bod 5 výroku tohto nálezu).

V.

Prikázanie vo veci konať a primerané finančné zadosťučinenie

27. V súlade s čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže prikázať tomu, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konať. Sťažovateľka v petite ústavnej sťažnosti povinnosť prikázať mestskému súdu konať bez zbytočných prietahov síce výslovne nenavrhol, no napriek tomu, vzhľadom na skutočnosť, že ústavný súd rozhodol o porušení jej základného práva na prerokovanie jej veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jej práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom mestského súdu v napadnutom konaní v časti rozhodovania o žiadosti o vrátenie zaistených finančných prostriedkov, považoval za žiaduce prikázať mestskému súdu, aby konal vo veci v tejto časti bez zbytočných prietahov, prinajmenšom aspoň v časti prevyšujúcej trestným činom spôsobenú škodu 44 190,45 eur, a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľka nachádza (bod 2 výroku nálezu).

28. Vo vzťahu k prvému výroku tohto nálezu sa ústavný súd zaoberal aj žiadosťou sťažovateľky o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia, ktoré požadovala výške 20 000 eur s odôvodnením, že ide o peňažnú protihodnotu utrpenej nemajetkovej ujmy za právnu neistotu, v ktorej sa teraz nachádza, a zrejme sa ešte aj nachádzať bude.

29. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (III. ÚS 103/2018). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade priznanie finančného zadosťučinenia prichádza do úvahy, keď pri jeho určení ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

30. Pri ustálení sumy finančného zadosťučinenia ústavný súd prihliadal na tieto základné okolnosti. Prvou je zohľadnenie celkovej doterajšej dĺžky napadnutého konania v časti o žiadosti o vrátenie zdržaných finančných prostriedkov v trvaní viac ako ôsmich rokov a vo vzťahu k sťažovateľke ako právnej nástupkyňi zomrelého ██████████ v trvaní troch rokov, keď sťažovateľka nepreukázala ani netvrdila, že išlo o finančné prostriedky z bezpodielového spoluvlastníctva manželov.

Zohľadniac uvedené, ako aj skutočnosť, že stav právnej neistoty sťažovateľky trvá, ústavný súd rozhodol o priznaní finančného zadosťučinenia v sume 3 000 eur (bod 3 výroku nálezu).

31. Ústavný súd v súlade s čl. 127 ods. 3 ústavy a § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde nevyhovet tej časti ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovateľka žiadala priznať finančné zadosťučinenie nad ústavným súdom priznanú sumu (bod 5 výroku nálezu).

VI. Trovy konania

32. Ústavný súd podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde priznal sťažovateľke náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 442,38 eur (bod 4 výroku tohto nálezu) za 2 úkony právnej služby vykonané v roku 2023 (prevzatie, príprava zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti) v sume dvakrát po 208,67 eur a režijný paušál v sume dvakrát po 12,52 eur [§ 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“)]. Ústavný súd priznanú odmenu podľa § 18 ods. 3 vyhlášky zvýšil o 20 % daň z pridanej hodnoty, t. j. o sumu 88,48 eur, pretože právny zástupca sťažovateľky je platiteľom tejto nepriamej dane.

33. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného sporového poriadku) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. februára 2024

Miloš Mad'ar
predseda senátu